

BUSINESSCASE

VERBETERPLAN KLEINE SCHOLEN (IN DE BUURTSCHAPPEN)

Obs Stokkum

Ods Elserike

Obs Brookschole

Inhoudsopgave:

Paragraaf 1	Inleiding en voorgeschiedenis	pag. 4
Paragraaf 2	Beschrijving huidige situatie	pag. 4
Paragraaf 3	Gemeentelijk beleid en werkwijze, relatie met overige gemeentelijke beleidsterreinen	pag. 5
Paragraaf 4	Leerlingenprognoses	pag. 5
Paragraaf 5	Beschrijving inhoudelijk verbeterplan kleine scholen	pag. 6
Paragraaf 6	Investeringen, inclusief dekkingsvoorstel	pag. 6
Paragraaf 7	Risico's en risicobeheersing	pag. 7
Paragraaf 8	Communicatie en participatie	pag. 7
Paragraaf 9	Planning realisatie / ingebruikname	pag. 7

1. Inleiding en voorgeschiedenis

Op 29 mei 2024 heeft de gemeenteraad van Hof van Twente het Integraal Huisvestingsplan Hof van Twente (IHP) vastgesteld. Dit heeft vervolgens geresulteerd in het opnemen van investeringsbudgetten in de Programmabegroting 2025 voor een zestal deelprojecten (onderwijshuisvesting).

Ten aanzien van vijf buurtschapsscholen (Azelo, Wiene, Stokkum, Elserike en de Brookschole) heeft het schoolbestuur Openbaar Primair Onderwijs Hof van Twente (OPO HvT) in dit kader het investeringsplan businesscase “Perspectief voor kleine scholen” opgesteld en ingediend. De in het IHP opgenomen verbeteringen aan de buurtschapsscholen zijn uitgewerkt en van een kostenraming voorziening.

Dit voorstel is getoetst aan het IHP en aan de Programmabegroting. De uitwerking is weergegeven in deze businesscase.

2. Beschrijving huidige situatie

OPO HvT is verantwoordelijk voor de instandhouding van in totaal 9 basisscholen in Hof van Twente. Hiervan zijn 5 basisscholen gevestigd in buurtschappen. Het gaat om kleine scholen die qua leerlingenaantallen per 1 oktober 2024 variëren van 30 tot 69 leerlingen.

In het IHP is de conclusie getrokken dat de buurtschapsscholen een belangrijke rol spelen in de leefbaarheid. Anderzijds zijn per locatie de ontwikkelingen voor de lange termijn onzeker. In het opgestelde investeringsplan heeft OPO HvT aangegeven per buurtschapsschool wat noodzakelijk is om de voorzieningen verantwoord in gebruik te blijven houden voor de komende jaren.

In de bijgevoegde rapportage van OPO HvT is met redenen omkleed op welke wijze verbetering van deze locaties wenselijk is.

3. Gemeentelijk beleid en werkwijze, relatie met overige gemeentelijke beleidsterreinen

In het door uw gemeenteraad vastgestelde IHP (voorjaar 2024) is het volgende advies (bladzijde 42) opgenomen:

“De gebouwen van de kleine scholen zijn relatief oud. Ze hebben vaak een meervoudige functie en dragen bij aan het maatschappelijke leven in de buurt. Ze zijn door bevoegd gezag, soms in samenwerking met de gemeente, onderhouden (op instandhoudings-niveau) en zijn door maatregelen in duurzaamheid (met name in installaties en zonnepanelen) in redelijke staat. Er zijn weinig of geen maatregelen genomen in de structurele verduurzaming of in de isolatie van de schil. Ze naderen of overschrijden de eindtermijn en op grond van gebouwkwaliteit is dan zorgplicht aan de orde ((vervangende) nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie).

Tegelijk staat de continuïteit van kleine scholen onder druk. De kleine scholentoeslag, die voor het schoolbestuur een belangrijke financiële factor is, staat ter discussie en een aantal scholen bevindt zich vlak boven de instandhoudingsnorm. Schoolbestuur moet alle zeilen bijzetten om de scholen te kunnen continueren. In praktische zin kan investering in nieuwbouw of levensduur verlengende renovatie nu leiden tot een desinvestering als de betreffende locatie op korte of middellange termijn gesloten moet worden.

Advies is om voor de vijf aangewezen scholen een integrale tussenmaatregel af te spreken voor de komende acht jaren. Daarmee is de continuïteit voor de middellange termijn gegarandeerd. Gemeente en OPO kunnen in goed overleg met de andere schoolbesturen gedurende die tijd op grond van de ordeningsprincipes in voorliggend IHP komen tot een dienstverleningsniveau en scholenspreiding die recht doet aan de strategische uitgangspunten met betrekking tot onderwijs enerzijds en de politiek-maatschappelijke overwegingen rondom leefbaarheid anderzijds. Daarbij dienen de wettelijke voorwaarden altijd leidend te zijn om tot een stabiele toekomst-vaste oplossing te komen.”

In de vergadering van de stuurgroep van 22 september jl. is dit advies de basis geweest om met een integraal voorstel hierover te komen. Deze memo is als bijlage bij deze businesscase gevoegd.

4. Leerlingenprognoses

In het voorstel zijn ook de leerlingenprognoses opgenomen tot en met 2045¹:

1. Basisschool Azelo:	momenteel 45 leerlingen, in 2045 47 leerlingen
2. Basisschool Wiene:	momenteel 49 leerlingen, in 2045 42 leerlingen
3. Basisschool Elserike:	momenteel 69 leerlingen, in 2045 67 leerlingen
4. Basisschool Stokkum:	momenteel 30 leerlingen, in 2045 25 leerlingen*
5. Basisschool Brookschole:	momenteel 43 leerlingen, in 2045 39 leerlingen

¹ Bron: Pronexus: leerlingenprognoses basisonderwijs Hof van Twente, februari 2025

De instandhoudingsnorm basisscholen voor Hof van Twente is 41 leerlingen.

Voor OBS Stokkum (*) is het leerlingenaantal inmiddels gedaald tot onder deze norm (maar nog boven de wettelijke opheffingsnorm van 23 leerlingen). Voor de basisscholen Wiene en Brookschole liggen de prognoses rond deze norm. De kleine scholen kunnen echter voortbestaan, omdat het schoolbestuur gebruik maakt van de gemiddelde schoolgrootte (artikel 143 Wet op het primair onderwijs), waardoor ze nog steeds in aanmerking komen voor Rijksbekostiging². Ondanks deze mogelijkheid van de gemiddelde schoolgrootte en het (nog) aanwezig zijn van aanvullende Rijksbekostiging (kleine scholentoeslag), doet de instandhouding een groot (financieel) appèl op OPO HvT.

De instandhouding vindt plaats vanuit het collectiviteitsbeginsel van OPO HvT, waarbij alle scholen gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor elkaar en derhalve ook de bereidheid hebben om ongelijk te investeren c.q. te bekostigen van haar scholen. Voor wat betreft mogelijke toekomstige sluiting van deze scholen, indien dit niet meer duurzaam financieel haalbaar is voor OPO HvT, geldt dat deze bevoegdheid wettelijk berust bij de schoolbesturen. De gemeenten hebben hierin geen wettelijke verantwoordelijkheid c.q. bevoegdheid.

Wij zijn van mening dat de in het IHP uitgestippelde koers in dit kader leidend is en ook de planvorming voor Basisschool Stokkum in dit kader moet worden meegenomen.

5. Beschrijving inhoudelijk verbeterplan kleine scholen

Ter verbetering van het binnenklimaat is het van belang om luchtbehandelingskasten en koeling/verwarming (bij) te plaatsen waar dat nog niet is gebeurd. In deze kleine scholen is op basis van meetresultaten aangetoond dat de huidige luchtkwaliteit (CO₂-waarden, luchtvochtigheid en temperatuur) onvoldoende is. Bovendien is er op alle locaties behoefte aan isolatie van systeemplafonds. Deze maatregelen moeten leiden tot significante verbetering van energie-efficiëntie en het binnenklimaat. Waardoor leerprestaties en comfort toenemen.

Bovendien is er sprake van een interne upgrade van de locaties OBS Azelo en OBS Brookschole. Voor de kleine scholen wordt van belang geacht dat deze zich onderscheiden van de andere scholen zodat de aantrekkelijkheid wordt vergroot. Ook is er sprake van het verbeteren van de uitstraling van de kleine scholen aansluit bij de onderwijskundige visie.

Een derde verbeterpunt is het investeren in maatregelen die in het meerjaren onderhoudsplan zijn opgenomen en waarvoor onvoldoende investeringsmiddelen beschikbaar zijn. Het betreffen werkzaamheden sanitair, dakbedekking en zonwering op de deze vijf locaties.

Hierbij is er sprake van noodzakelijke investeringen om deze kleine scholen in de komende jaren verantwoord in gebruik te houden. Alle werkzaamheden passen binnen de uitgangspunten zoals gesteld in het IHP Hof van Twente 2024 – 2038.

6. Investerings, inclusief dekkingsvoorstel

Het verbeterplan bestaat een drietal investeringsdoelen: aanpassing technische installaties, renovatiewerkzaamheden en verduurzamingsmaatregelen.

De totale kosten zijn geraamd op € 263.890. Het maximaal beschikbare budget bedraagt € 250.000. De verwachting is uitgesproken dat door de investeringen waar mogelijk te bundelen tot een enkele of beperkte uitvraag dat dit budget voldoende is om alle werkzaamheden conform het voorstel uit te voeren. Mede daarom is het wenselijk de budgetten naar voren te halen en in één aanvraag/opdracht weg te zetten. Bij voorkeur in het voorjaar van 2026. De definitieve gemeentelijke bijdrage wordt vastgesteld op basis van een nader in te dienen afrekening van de definitieve kosten.

² Momenteel vindt door het ministerie van OCW onderzoek plaats om de kleine scholentoeslag te wijzigen in een dunbevolktheidstoeslag. Dit kan eventueel gevolgen hebben voor de berekening van de gemiddelde schoolgrootte.

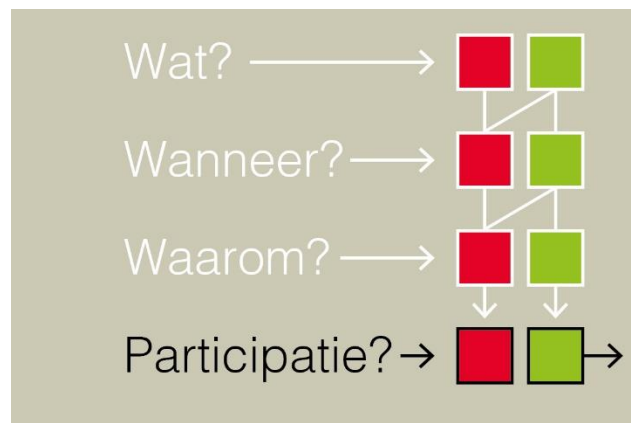
7. Risico's en risicobeheersing

Op zich zijn de risico's beperkt. De werkzaamheden en de kosten daarvan zijn adequaat in beeld gebracht. Door werkzaamheden te bundelen wordt verwacht dat er per saldo minder kosten aan verbonden zullen zijn.

Door deze upgrade van de kleine scholen is er bovendien sprake van een gezondere leer- en verblijfsomgeving en meer comfort voor gebruikers. De kleine scholen zullen hierdoor voor een aantal jaren weer beter aan de eisen van de tijd voldoen. Een belangrijk positief effect.

8. Communicatie en participatie

Door de lange samenwerking in het IHP traject (zowel in de fase van het opstellen hiervan als in de huidige uitvoeringsfase) ontstaat samenwerking en consistentie ten aanzien van de te maken keuzes. Er ontstaat ook een uniforme werkwijze ten aanzien van de diverse deelprojecten. Met voorliggend plan is invulling gegeven aan het eerste deelproject. Aan de voorbereiding van de andere deelprojecten wordt in goede samenwerking een vervolg gegeven. Zodra die projecten klaar zijn voor (gefaseerde) besluitvorming zullen wij u hierover nadere voorstellen voorleggen.

9. Planning realisatie / ingebruikname

Het is de insteek komend voorjaar 2026 zoveel mogelijk werkzaamheden op te pakken en af te ronden. Uiteraard wordt daarbij ook ervoor gezorgd om de overlast op de onderwijsactiviteiten zoveel mogelijk te beperken. Voor de uitvoering is het schoolbestuur ook afhankelijk van de beschikbaarheid van aannemers en leveranciers. Wij vragen het schoolbestuur om ons periodiek te informeren over de gevolgde stappen en behaalde resultaten. Na afloop van de werkzaamheden zal OPO HvT een eindafrekening indienen op basis waarvan de gemeentelijke bijdrage definitief wordt vastgesteld. De maximale gemeentelijke bijdrage is zoals gesteld maximaal € 250.000.

BUSINESSCASE

VERBETERPLAN KLEINE SCHOLEN (IN DE BUURTSCHAPPEN)

Gemeente Hof van Twente
de Höfte 7, 7471 DK Goor
Postbus 54, 7470 AB Goor
0547 – 85 85 85
info@hofvantwente.nl

